

Afgørelser – Reg. nr.: 07742.00

Fredningen vedrører: Bagholt Mose

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 16-03-1987

Fredningsnævnet 30-12-1985

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

Overfredningsnævnets afgørelse

af 16. marts 1987

om fredning af Bagholt Mose i Haslev Kommune, Vestsjællands Amt (sag nr. 2663/86).

Fredningsnævnet for Vestsjællands Amts Sydlige Fredningskreds har den 30. december 1985 afsagt kendelse om fredning af et ca. 17 ha stort areal Bagholt Mose i Munkeskoven i Haslev Kommune. Fredningen har til formål at bevare Bagholt Moses forskelligartede botaniske levesteder og den botaniske variation i området samt at give mulighed for, at der ved pleje kan skabes de bedst mulige livsvilkår for områdets plante- og dyreliv. Fredningssagen er rejst i 1984 af Danmarks Naturfredningsforening.

Fredningsnævnets kendelse er for så vidt angår fredningens indhold påklaget til Overfredningsnævnet af ejeren, Michael Brockenhuus-Schack v/landsretssagfører Ernest Bohr.

Ejeren har principalt påstået fredningen ophævet som overflødig, da en stor del af fredningsområdet er beskyttet efter naturfredningslovens § 43. Subsidiært ønskes fredningsgrænsen ændret, således at 2,3 ha egeskov holdes uden for fredningen. Fredningsbestemmelserne påstås ændret, så der ikke tillægges amtskommunen en plejeret udover pleje af de egentlige moseområder, og endelig påstås den offentlige adgang begrænset til naturfredningslovens regler herom for skove.

Miljøministeriet v/Skov- og Naturstyrelsen, Vestsjællands Amtskommune, Naturfredningsrådet og Danmarks Naturfredningsforening har påstået fredningsnævnets kendelse stadfæstet.

Bagholt Mose har tidligere været en mere udstrakt højmosse, der på grund af tilgroning i de senere år har ændret karakter. I dag er der højmosse, kærpartier og en betydelig ellesump. Botanisk set er området enestående. Der er en lang række sjældne biotoptypiske arter.

Hele fredningsområdet ligger i landzone. En stor del af området er omfattet af bestemmelserne i naturfredningslovens § 43 om vådområder, hvorefter der ikke uden tilladelse fra amtsrådet må foretages foranstaltninger, der vil ændre områdets tilstand af vådområde.

I sagens behandling har deltaget 8 af Overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Det tiltrædes, at Bagholt Mose er af sådan en kvalitet, at området bør bevares og underkastes den fornødne pleje for at undgå tilgroning. Da der er tale om et område af stor botanisk værdi, og da naturfredningslovens § 43 ikke hjemler mulighed for pleje, er der behov for ved en fredning efter naturfredningslovens kapitel III at fastsætte særlige bestemmelser om arealernes benyttelse og pleje til supplerende af naturfredningslovens § 43. Beslutningen herom er truffet enstemmigt.

Med 5 stemmer mod 3 tiltrædes fredningsnævnets afgrænsning af fredningsområdet. Mindretallet har stemt for at udelade de 2,3 ha egeskov.

Om fredningens indhold bemærkes enstemmigt:

Realiteten i de af fredningsnævnet fastsatte fredningsbestemmelser tiltrædes med visse ændringer. Bestemmelserne om fredning af egeskoven formuleres således, at det klart fremgår, at arealet alene på-

lægges en løvtræsbinding. Endvidere bestemmes det, at færdsel i området tillades ad de på fredningskortet viste veje og stier efter naturfredningslovens almindelige regler om almenhedens færdsel i private skove. Den på fredningsnævnets kort viste sti langs egeskoven slettes af kortet, der hører til Overfredningsnævnets afgørelse. De 0,19 ha bevokset med sitkagran pålægges løvtræsbinding efter afdrift, veje kan anlægges med fredningsnævnets godkendelse, og vandstanden i mosen sikres ved en støbt tærskel, der kan lægges uden for det fredede område. Da spørgsmålet om tilledning af spildevand er reguleret af miljøbeskyttelsesloven, udgår bestemmelsen herom.

Idet fredningsnævnets afgørelse ophæves, fastsættes herefter følgende fredningsbestemmelser for det ca. 17 ha store område, som er afgrænset på kortet, som hører til Overfredningsnævnets afgørelse (fredningskortet), og som omfatter en del af matr.nr. 26 a, Årløse By, Terslev:

§ 1. Fredningens Formål.

Fredningen har til formål, at Bagholt Mose kan bevares som levested for et rigt varieret plante- og dyreliv.

§ 2. Bevaring af området.

Det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand, hvis ikke andet er bestemt nedenfor.

§ 3. Arealernes anvendelse.

Det følger af § 2, at arealer, som henligger udyrkede, skal bevares i naturtilstand. Eksisterende løvskov skal opretholdes som sådan, og de 0,19 ha, der er beplantet med sitkagran, pålægges løvtræsbinding efter afdrift. Bevoksningsbræmmen omkring mosen må ikke renafdrives, men selektiv hugst er tilladt. Arealerne må ikke yderligere opdyrkes, afvandes eller beplantes.

Anvendelse af kemiske bekæmpelsesmidler samt gødskning af de udyrkede arealer er ikke tilladt. Opgravning af planter må ikke finde sted.

§ 4. Terrænændringer.

Det følger af § 2, at der ikke må foretages terrænændringer. Der må således ikke ske udnyttelse af forekomster i jorden, og der må ikke foretages opfyldning, planering eller afgravning.

§ 5. Bebyggelse m.v. og andre anlæg.

På udyrkede områder må der ikke foretages bebyggelse. Der må ikke etableres pelsdyr- og fjerkræfarme, fasanerier eller drivhuse. Der må heller ikke opsættes skure, boder, læskure eller campingvogne eller etableres andre faste konstruktioner eller anlæg. Eksempelvis må der ikke etableres losse- og oplagspladser, motorbaner eller skydebaner eller henkastes affald. Transformatorstationer, master eller skæmmende indretninger må ikke opsættes. Luftledninger må ikke føres hen over de udyrkede arealer, og ledninger må ikke nedgraves i disse områder.

§ 6. Veje.

Det følger af § 2, at der ikke må anlægges nye veje på de udyrkede områder. I den øvrige del af fredningsområdet kan der anlægges sådanne veje, som er nødvendige for skovdriften.

§ 7. Naturpleje.

Til opfyldelse af fredningens formål kan der foretages naturpleje på de udyrkede arealer. Denne pleje skal fortrinsvis finde sted på de egentlige mosearealer. Plejeforanstaltningerne kan foruden regulering af bevoksningsforholdene omfatte

oprensning, men ikke udvidelse af åbne vandflader.

Den nuværende bundkote ved afløbsgrøftens skæring ved Tørvevejen skal fastholdes, hvilket skal sikres ved rørlægning eller ved støbt tærskel.

Rørlægning eller en støbt tærskel kan lægges uden for det freddede område ved afløbsgrøftens udløb af moseområdet med en bundkote på 34,28.

Hvis ejeren ikke selv ønsker at udføre plejen, kan Vestsjællands Amtskommune foretage plejen. Amtskommunens pleje sker uden udgift for ejeren på grundlag af en plejeplan, som forelægges ejeren til godkendelse. Hvis ejeren ikke kan godkende planens indhold, kan pleje kun iværksættes, hvis fredningsnævnet godkender plejeplanen. Et eventuelt nettooverskud ved plejen tilfalder ejeren.

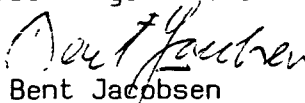
§ 8. Offentlighedens adgang.

Offentligheden har ret til færdsel i området ad de på fredningskortet viste veje og stier efter naturfredningslovens regler om almenhedens færdsel i private skove.

§ 9. Dispensation.

En dispensation fra bestemmelserne i §§ 2-8 kan meddeles efter reglerne i naturfredningslovens § 34, hvis det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

På Overfredningsnævnets vegne

Bent Jacobsen
viceformand

Overfredningsnævnets afgørelse

af 16. marts 1987

om erstatning i anledning af fredning af Bagholt
Mose i Haslev Kommune, Vestsjællands Amtskommune
(sag nr. 2663/86)

Fredningsnævnet for Vestsjællands Amts Sydlige Fredningskreds har den 30. december 1985 afsagt kendelse om fredning af et ca. 17 ha stort areal, Bagholt Mose, i Munkeskoven i Haslev Kommune, og har samtidig tilkendt ejeren, Michael Brochenhuus-Schack en erstatning på ialt 19.540 kr. med renter.

Af kendelsen fremgår, at erstatningen er tilkendt med 5.000 kr. pr. ha egeskov ialt 11.500 kr. og 3.000 kr. pr. ha skovbevokset areal iøvrigt ialt 8.040 kr. For de egentlige mosearealer er der ikke tilkendt erstatning.

Ejeren, Michael Brochenhuus-Schack, har ved landsretssagfører Ernest Bohr påklaget fredningsnævnets erstatningsfastsættelse med krav om højere erstatning. Som støtte for påstanden har ejeren henvist til en beregning fra Dansk Skovforening over det rent driftsmæssige tab ved fredningen beregnet ud fra den forudsætning, at de 2,3 ha egeskov holdes uden for fredningen. Tabet opgøres til ialt 53.500 kr.

I sagens behandling har deltaget 8 af Overfredningsnævnets medlemmer.

Overfredningsnævnet skal enstemmigt udtale:

Overfredningsnævnet har ved anden afgørelse af dags dato med enkelte undtagelser tiltrådt realiteten i de fredningsbestemmelser, fredningsnævnet har fastsat.

Ved fastsættelsen af erstatningen må lægges til grund, at hele fredningsområdet ligger i landzone og er fredskov, og at størstedelen af arealet er omfattet af bestemmelserne om vådområder i medfør af naturfredningslovens § 43. Bebyggelse og ændring i områdets tilstand kræver for størstedelen af områdets vedkommende dispensation fra Vestsjællands Amtsråd i medfør af naturfredningslovens § 43. For disse arealers vedkommende må de tab, der er en følge af fredningens gennemførelse, anses for ganske ubetydelige. For så vidt angår det tab, som er en følge af den løvtræsbinding, der er pålagt de 2,3 ha egeskov, bemærkes, at egekulturen kun er ca. 20 år gammel, hvorfor tabet først vil indtræde ud i fremtiden. Dette tab er derfor også af ganske ringe betydning.

Der findes herfter at være ydet ejeren fuld erstatning for det tab og de ulemper, som fredningen har medført, når der tilkendes ejeren en erstatning på 25.000 kr.

Erstatningsbeløbet forrentes fra 30. december 1985 (datoen for fredningsnævnets kendelse) med en årlig rente, der er 1 % højere end den af enhver tid af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto.

I godtgørelse for sagkyndig bistand under sagens behandling for Overfredningsnævnet tillægges der ejeren 10.000 kr., der udbetales direkte til landsretssagfører Ernest Bohr.

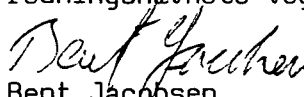
Erstatningsbeløbet på 25.000 kr. med renter og omkostningsbeløbet på 10.000 kr. udredes med 75 % af staten og 25 % af Vestsjællands Amtskommune.

Overfredningsnævnets afgørelse af erstatningsspørgsmålet i sagen kan

påklages til Taksationskommissionen vedrørende Naturfredning (Adr.: Amaliegade 13, 1256 København K.) af ejeren. Afgørelsen kan endvidere påklages af Miljøministeriet og Vestsjællands Amtsråd.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, Overfredningsnævnets afgørelse er meddelt den pågældende. Størrelsen af de tilkendte omkostningsbeløb kan dog ikke påklages til taksationskommissionen, jfr. naturfredningslovens § 31.

På Overfredningsnævnets vegne

Bent Jacobsen
viceformand

FREDNINGSNÆVNET>

\ Kent 15/2 IV Nø

REG. NR. 7742

30/12-1985

K E N D E L S E

afsagt, den 30. december 1985

i sagen

F. 46/1984

Fredning af Bagholt Mose

i Munkeskoven, en del af

matr. nr. 26 a Årløse by,

Terslev, i Haslev Kommune.

Ved skrivelse af 4/4 1984, indgået til fredningsnævnet den 6/4 1984, har Danmarks Naturfredningsforening anmodet om rejsning af fredningssag for Bagholt Mose i Munkeskoven i Haslev Kommune, ca. 17 ha af matr. nr. 26 a Årløse by, Terslev.

Det fremgår af skrivelsen, at foreløbigt fredningsforslag har været offentliggjort i lokale blade og fremlagt til offentligt gennemsyn, samt at der den 25/10 1983 blev afholdt offentligt møde til behandling af det foreløbige fredningsforslag.

Det hedder i skrivelsen af 4/4 1984:

"Foreslagets område og formål."

Forslaget går ud på, at dette område, omfattende ca. 17,3 ha., beskyttes med en række fredningsbestemmelser, således at den karakteristiske landskabstype kan bevares med såvel sin biologiske som sin æstetiske variation".

Naturfredningsrådet har i skrivelse af 6/6 1984 anført;

"Bagholt Mose, der øjensynligt tidligere har været en sammenhængende høj-mose, fremtræder i dag efter forskellig tørvegravningsaktiviteter som en spændende mosaik af forskellig mosetyper. Området rummer mindre delvis tilgroede tørvegrave^{ellesumpe}, forskellige mere næringsrig kærtyper såvel som næringsfattige højmoseaktige partier. Den store biotopsdiversitet bevirker at et nyt stort antal vådbundsplanter træffes i området, blandt disse en række af sjældnere og udryddelsestruede arter. Variationen i plantesamfundene giver samtidig gode muligheder for et varieret dyreliv. Der er helt klart tale om en i naturvidenskabelig henseende værdifuld lokalitet. Mosen som levested for dyr og planter må imidlertid karakteriseres som stærk truet af 2 forhold der tildels er sammenhængende. Det ene forhold er en kraftig tilgroning, dels med pil og birk og andre vedplanter, herunder nåletræ (plantet eller selvsået?). Dette medfører at lystilgang til bundvegetationen bliver stærkt nedsat, hvilket er faretruende da urtevegetationen i mosen er lyskrævende. Samtidig virker den kraftige vedplan-tevegetation udtørrende på mosen og dette er så farligere, idet mosen åbenbar fra gammel tid har haft en vis afvanding gennem en længdegrøft.

Skal mosen opretholdes som et værdifuldt levested for en række af mere sjældnere plantearter må der skrides til at fjerne skyggende vedplantevegetation og til at hæve mosens vandspejl.

Naturfredningsrådet anbefaler, at det foreslåede fredningsforslag nyder fremme og at der i kendelsen åbnes mulighed for en vis opstemning af vand i mosens grøftsysttem, f.eks. ved etablering af et stigbord i sydenden af det til fredning foreslåede område.

Naturfredningsrådet anbefaler, at der snarest efter en frednings gennemførelse udarbejdes en detailleret plejeplan, der efter en kortlægning af de truede arters og naturtypers udbredelse, tager sigte på en lysning af området. Det er væsentligt at den forøgede lystilgang gennemføres relativt langsomt over en længere årrække, for ikke at få en kraftig invasion af birk og uønskede høje urter".

For ejeren af arealet greve Michael Brockenhuus-Schack har landretsagfører Ernest Bohr kommenteret fredningsforslaget i skrivelse af 15/6 1984. Det hedder heri bl.a.:

" Grænserne for fredningen påstås ændret, således at fredningen alene kommer til at omfatte moseområderne. Jeg vedlægger et kort, hvor moseområdet er indtegnet med blå, og kortet viser derfor de arealer, som ikke er mose, men skov. Specielt begæres det areal, som på kortet er betegnet 16 d, indtaget fra fredningen. Det drejer sig om 2,3 ha, der er tilplantet med 10-årig eg, og dette areal drives helt forstmæssigt.

Til fredningspåstanden skal jeg gøre følgende bemærkninger, idet jeg følger litreringen i påstanden:

- A. Formålet bør ændres, så det præciseres, at det drejer sig om et moseareal, som er i en naturlig udvikling. Fredningen bør ikke omfatte foranstaltninger, som hindrer denne naturlige udvikling. Indgreb, hvorved man vil forsøge at gribe ind i en sådan naturlig udvikling, vil skade områdets naturværdi.
- B. 1. Bestemmelsens første stykke kan accepteres, hvis de forstmæssigt drevne arealer holdes uden for fredningen, - - - - -
4. Det må præciseres, at bestemmelsen ikke er til hinder for anvendelse af bekæmpelsesmidler eller gødskning i den omkringliggende skov og i de

2 -

forstmæssige drevne skovarealer, som fredningen måtte komme til at omfatte.

Ved bekæmpelse af massive angreb i den omkringliggende skov vil et så lille areal som mosen ikke kunne holdes helt fri.

Det kan ikke accepteres, at der skal kunne anvendes kalkning i forbindelse med naturpleje, uden at ejeren giver sin tilladelse til eventuel kalkning.

5. Så vidt det er ejeren bekendt, foregår der nu en ikke ubetydelig spildevandstilledning til det gennem mosen forløbende grøftesystem.

Herudover afvandes selve den omkringliggende skov gennem grøftesystemet, og det samme er formentlig også tilfældet for ikke ubetydelige arealer vest for skoven. Afvandingen af den omkringliggende skov er af afgørende betydning for skoven. - - - - -

D. Der protesteres mod, at der ved fredningen skal gives offentligheden en anden og videre adgang end den offentligheden har ifølge Naturfredningslovens sædvanlige regler herom.

En udvidet adgang til færdsel for offentligheden vil ikke harmonere med, at offentligheden alene har adgang i den omkringliggende skov i henhold til Naturfredningslovens almindelige regler.

Bestemmelsen i fredningsafgørelser om offentlighedens adgang ud over, hvad der følger af Naturfredningsloven, skaber store problemer i relation til skader, som offentligheden forvolder. Når færdsel sker i henhold til Naturfredningslovens bestemmelser, ydes der af det offentlige erstatning for sådanne skader, medens sådan erstatning ikke kan opnås, hvis den offentlige adgang har anden hjemmel end Naturfredningsloven".

Bekendtgørelse om sagens indbringelse for fredningsnævnet er sket i Statstidende, Dagbladet og Næstved Tidende den 16/5 1984, og samtidig blev der indkaldt til offentligt møde om sagen den 20/6 1984 på Terslev Kro.

Under forhandlingerne ved dette møde henholdt ejeren sig i det væsentlige til brevet af 15/6 1984. Han protesterede endvidere mod, at de trådte spor (blinde stier) på kortet bilag 2 er angivet som veje,

ad hvilke offentligheden har adgang.

Naturfredningsrådets repræsentant støttede fredningsforslaget og anførte, at vandspejlet mindst bør fastholdes, eventuelt hæves, hvortil ejeren bemærkede, at han ikke har noget ønske om at sænke vandspejlet, men kun sikre afløbsforholdene.

Vestsjællands Amtskommune anbefalede fredningsforslaget.

Foreningen Natur og Ungdom anbefalede fredningen med bemærkning, at vandspejlet ikke bør sænkes, og at offentligheden ikke bør have adgang til de blinde stier, kun ad de andre veje.

Danmarks Naturfredningsforening har oplyst, at den ca. 20 årige øgebevoksning i den nordlige del af området kun er medtaget af arronderingsmæssige grunde, og at bestemmelsen i foreslagets afsnit B 6 skal forstås således, at man lægger vægt på, at vandstanden ikke sænkes.

Danmarks Naturfredningsforening har i skrivelse af 29/6 1984 bl.a. anført:

" I den anledning anmodede foreningen Naturfredningsrådet, Natur og Ungdom, Vestsjællands Amtskommunes fredningsafdeling samt lokalkomiteen om sammen med undertegnede at drøfte nogle retningslinier for den kommende pleje i Bagholt Mose, således at ejeren af mosen lettere kunne præcisere sit erstatningskrav overfor fredningsnævnet.

Der var enighed om, at alle grænerne i området successivt bør ryddes. Man fandt endvidere, at man på længere sigt burde påregne en 90 % rydning af de arealer, som nærmere er angivet på vedlagte kort, og at man i de øvrige arealer kan påregne en maksimal rydning af bevoksningen på 10 %.

Der var endvidere enighed om, at der burde etableres et stigbor i mosens sydende, således at afstrømningen fra mosen forsinkes, og at vandstanden hæves. Et tilstrækkeligt stigbor anses for at burde have en højde på ca. 20 cm, hvilket på ingen måde vil genere skovdriften i de omliggende fredsskowsarealer".

Landsretssagfører Ernest Bohr har for ejeren i skrivelse af 4/10 1984 bl.a. anført:

" Ejeren vil kunne tiltræde en plejeordning for de egentlige højmossearealer, men også kun for disse, og vil på disse kunne tiltræde en rydning af indtil 90 % af bevoksningen. Jeg vedlægger en kortskitse, hvorpå disse arealer er indtegnet, - - - - -

og det henstilles, at fredningen indskrænkes til kun at omfatte mosearealerne, således at skovbæltet holdes uden for fredningen. I Danmarks Naturfredningsforenings skrivelse foreslås, at der anbringes et stigbor, således at vandstanden i mosen hæves. Der foreslås et stigbor på 20 cm.

Jeg skal på ejerens vegne på det bestemteste protestere herimod. Det foreslåede er i direkte strid med det på fredningsmødet den 20. juni tilkendegivne standpunkt om, at påstandens punkt B.6. skulle forstås således, at man fra Danmarks Naturfredningsforening lagde vægt på, at vandstanden ikke sænkes.

Anbringelsen af et stigbor vil medføre en sådan hævnning af vandstanden, at det ikke alene vil kunne være ødelæggende for bevoksningen i mosen, men herudover vil medføre, at afvandingen af skoven uden for de fredede områder vanskeliggøres, således at der vil kunne opstå alvorlige skader også uden for fredningsområderne.

I øvrigt vil en vandstandssænkning formentlig heller ikke kunne gennemføres ved en fredning, da der gennem mosen sker afvanding også fra andre ejendomme".

Vestsjællands Amtskommune har i skrivelse af 15/11 1984 bl.a. anført:

"Vedrørende fredningens afgrænsning er man af den opfattelse, at det er af afgørende betydning for sikringen af en så speciel og sårbar lokalitet, at man har fuld kontrol med en randzone af den omkringliggende skovbevoksning. Dratiske ændringer i bestandsforhold og/eller træarts sammensætning vil kunne påvirke den biologiske balance i mosen på meget uheldig måde. Derfor må man fastholde afgrænsningen som den er vist i rejsningsskrivelsens kort, selvom der indenfor denne findes mindre arealer af højskov- - -

Man er herfra enig med ejeren i, at den fremtidige pleje bør udføres af amtskommunens fredningsafdeling med egne folk.

Med hensyn til ejerens ønske om begrænsning af plejearealerne må man af hensyn til biotopens bevarelse fastholde, at hele det fredede areal indgår i den plejeplan, som vil være amtskommunens grundlag for arbejdet. Problemet på stedet er tilgroning, og såfremt man ikke successivt fjerner betydelige dele af bevoksningen, vil floraen ændres i uheldig retning og tilgroningen vil fortsætte på grund af den frøspredning de på lokaliteten stående træer er årsag til.

Vedrørende afvandingsforholdene er man af den opfattelse, at en sikring af vandstanden i mosen er af afgørende betydning.

Fastlæggelse af den lavest acceptable kote kræver muligvis nærmere undersøgelser, også for at forhindre eller ihvertfald minimere eventuelle skader på nabo-områderne.

En minimumsvandstand bør sikres gennem placering af en støbt tærskel i afløbet fra mosen.

Man kan foreslå, at amtskommunen lader foretage de nødvendige nivellementer som grundlag for en fastlæggelse af minimumsvandstanden".

Det hedder i Vestsjællands Amtskommunes skrivelse af 16/7 1985:

"Hermed fremsendes efter aftale nivellement og foreslag til overordnede retningslinier for pleje i forbindelse med fredning af Bagholt Mose.

Fredningsafdelingen har den 24. maj 1985 efter forudgående orientering af Lisegård godskontor foretaget nivellement for fastlæggelse af vandspejlskote, jfr. vedlagte kortudsnit med påførte koter.

De overordnede retningslinier for pleje af Bagholt Mose er:

1. Bevoksningsbræmmen omkring mosen skal bevares som løvskov i plukhugst-drift d.v.s. ingen renafdrift.

2. I selve mosen skal der kunne foretages bevoksningspleje i form af udyndinger, friholdelse evt. udvidelse af åbne mose- og vandflader (evt. oprensning) o lign.

3. Vandstanden i mosen må ikke sænkes. De bestående grøfter må således ikke uddybes og nye grøfter ikke anlægges - - - - -".

Landretssagfører Ernest Bohr har i skrivelse af 25/10 1985 pointeret:

" at det alene er bundkoten i grøften, der har været spørgsmål om. Vand-
spejlskote er ikke egnet til nogen fastlæggelse, da den varierer afhængigt
af, om der på grund af regnvejr eller lignende er større vandtilstrømning".

Vestsjællands Amtskommune har i skrivelse af 11/11 1985 anført:

" Under henvisning til dommerens telefoniske forespørgsel vedrørende årsagen til, at det areal, som ønskes fredet ved Bagholt Mose, af Danmarks Naturfredningsforening oplyses at være 17,3 ha, mens det af den herfra tidligere fremsendte bevoksningsliste fremgår, at arealet kun er 16,75 ha, skal det oplyses,

at det på vedhæftede kortbilag med rødt angivne areal, der i henhold til skovdistriktets bevoksningsliste udgør 0,25 ha, ikke er medregnet i fredningsafdelingens opgørelse, fordi den tidligere askebevoksning på arealet er blevet erstattet af en nykultur af gran som led i en større renafrift, og

at den resterende arealdifference må tilskrives unøjagtighed i det kortmateriale, der har dannet grundlag for naturfredningsforeningens arealopgørelse".

Fredningsnævnet foretog besigtigelse af området i forbindelse med det offentlige møde.

Fredningsnævnet finder, at det omhandlede areal er fredningsværdigt.

Med hensyn til afgrænsningen af det område, som bør fredes, finder nævnet at burde fastsætte grænsen som angivet i naturfredningsforeningens foreslag, med den korrektion som følger af forannævnte skrivelse af 11/11 1985 fra amtskommunen, idet dette skønnes nødvendigt for i tilstrækkelig grad at sikre beskyttelse og bevaring af moseområdet.

Afgrænsningen fremgår af det til kendelsen hørende kort.

Fredningens indhold fremgår af det nedenfor bestemte.

Landsretssagfører Ernest Bohr har i skrivelse af 23/1 1985 for ejeren forlangt erstatning for fredning med beløb varierende fra 250.000 kr. til 100.000 kr. afhængigt af, hvor omfattende fredning der fastlægges.

Det er oplyst, at mosearealet udgør 11,77 ha af det samlede areal på 16,75 ha. Det med eg bevoksede areal udgør 2,3 ha, og 2,68 ha er bevokset med birk, ask og sitkagran. Erstatningskravet er ikke nærmere udregnet eller specificeret.

Nævnet finder i mangel af nærmere dokumentation for erstatningskravet at burde fastsætte erstatningen til 5.000 kr. pr. ha for egebevoksningen eller 11.500 kr. og 3.000 kr. pr. ha for det øvrige med skov bevoksede areal eller 8.040 kr. ialt 19.540 kr.

Der findes ikke grundlag for at tilkende erstatning for mosearealet.

Der tillægges ejeren i sagsomkostninger 8.000 kr.

TH I B E S T E M M E S :

Det foran beskrevne område fredes, og der fastsættes følgende fredningsbestemmelser:

A. Fredningens formål er at bevare den for området karakteristiske naturtype med dens biologiske og æstetiske variation.

Bestemmelser vedrørende arealernes beskyttelse.

1. De ubevoksede arealer må ikke beplantes, afvandes eller opdyrkes.
- Eksisterende løvskov opretholdes som sådan, jfr. dog plejebestemmelserne nedenfor under E.
2. Der må ikke foretages ændringer i terrænet, herunder udnyttelse af forekomster i jorden.
3. Arealerne må ikke benyttes til oplagsplads eller skydebane.
4. Der må ikke anvendes kemiske bekæmpelsesmidler eller foretages gødskning bortset fra kemisk stødfladebehandling og kalkning i forbindelse med pleje.
5. Yderligere spildevandstilledning må ikke finde sted.
6. Vandstanden i området må ikke sænkes.
7. Der må ikke foretages planteindsamling, hverken ved plukning eller

9 -

C. Bestemmelser vedrørende bebyggelse m.v.

1. Bebyggelse må ikke finde sted.
2. Opstilling af boder, skure og andre skæmmende indretninger må ikke finde sted.
3. Der må ikke opstilles master og transformerstationer, nedlægges jordkabler i eller føres luftledninger hen over de fredede arealer.
4. Arealet må ikke benyttes til henlæggelse af affald.
5. Nyanlæg af veje må ikke finde sted.

D. Bestemmelser vedrørende almenhedens adgang til de fredede arealer.

Offentligheden har ret til færdsel efter naturfredningslovens almindelige regler.

E. Bestemmelser vedrørende naturpleje.

Der tillægges plejemyndigheden, Vestsjællands Amtskommune, adgang til uden udgift for ejeren at foretage naturpleje på de fredede arealer for at skabe optimale livsbetingelser for flora og fauna.

Plejeforanstaltninger kan foruden regulering af bevoksningsforholdene omfatte oprensning, men ikke udvidelse af åbne vandflader.

De bestående grøfter må ikke uddybes, og nye grøfter må ikke anlægges, og den nuværende bundkote 34.28 ved afløbsgrøftens skæring med Tørvevejen skal fastholdes, hvilket sikres ved rørlægning eller ved støbt tærskel.

Bevoksningsbræmmen omkring mosen bevares som løvskov i plughugstdrift (ingen renafdrift). Den forstlige pleje af disse bevoksninger varetages af ejeren med respekt af fredningens formål.

Som grundlag for naturplejen udarbejder amtskommunen en plejeplan, der forelægges ejeren til godkendelse. Såfremt ejeren ikke kan acceptere planens indhold, træffer fredningsnævnet afgørelsen, som kan ankes til Overfredningsnævnet.

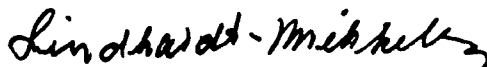
Påtaleret har fredningsnævnet for Vestsjællands Amts sydlige fredningskreds og Vestsjællands Amtskommune.

Der tilkendes ejeren greve Michael Brockenhuus-Schack i erstatning 19.540,- kr. med sædvanlig procesrente fra kendelsen afsigelse samt i sagsomkostninger 8.000,- kr.

Beløbene betales af statskassen med $\frac{3}{4}$ og af Vestsjællands Amtskommune med $\frac{1}{4}$.

Folmer Nielsen

Erik B. Neergaard

Lindhardt-Mikkelsen

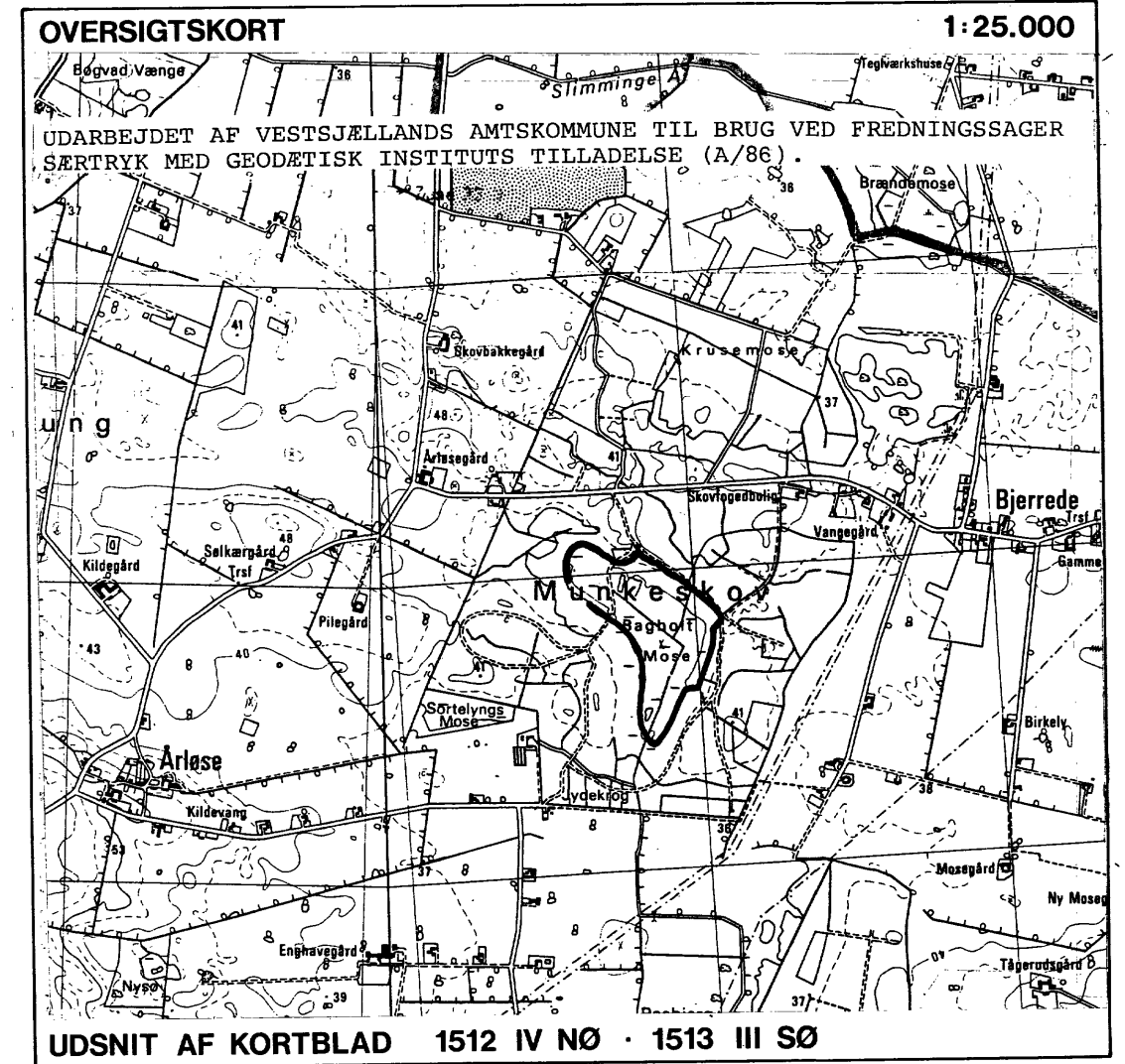
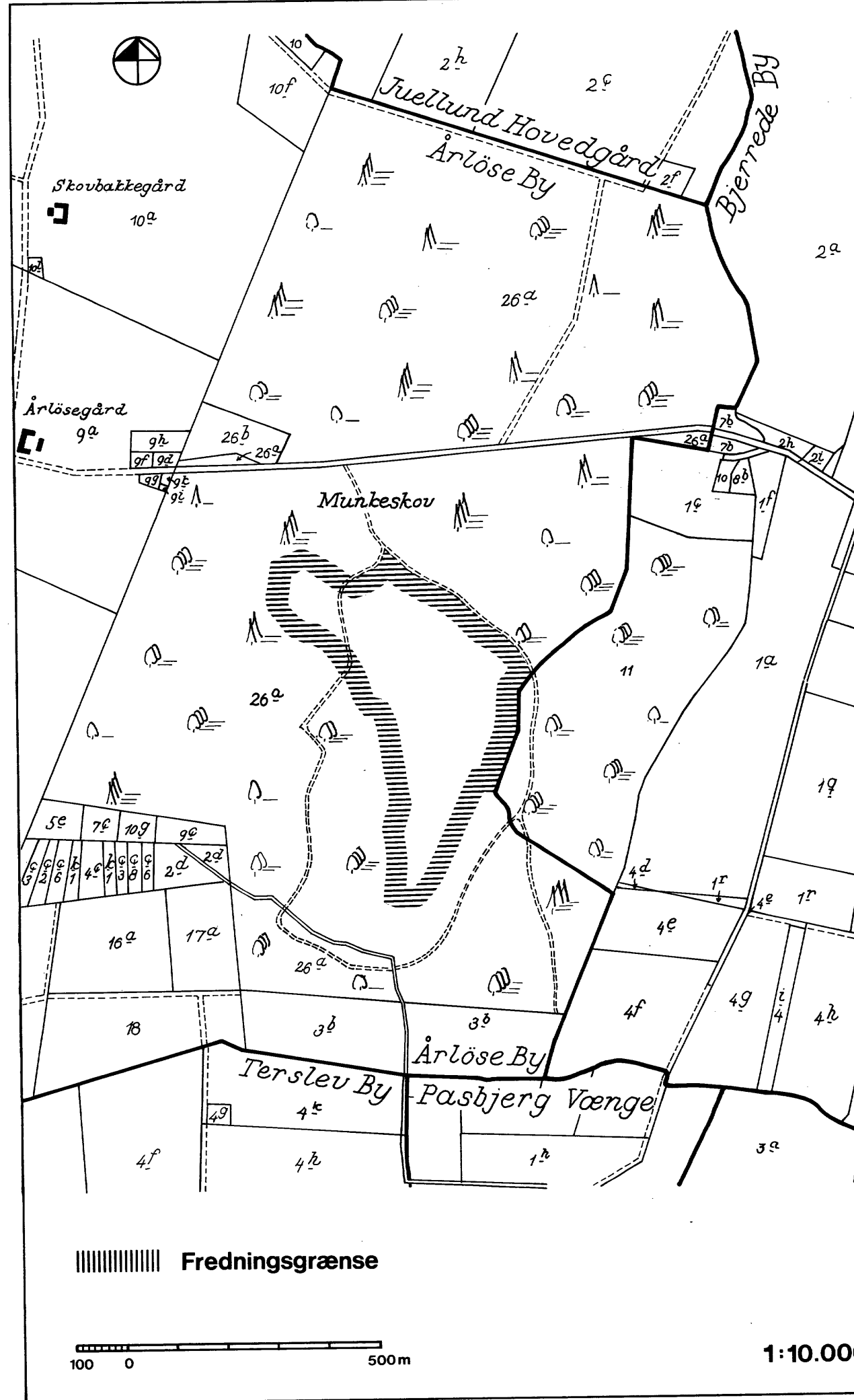
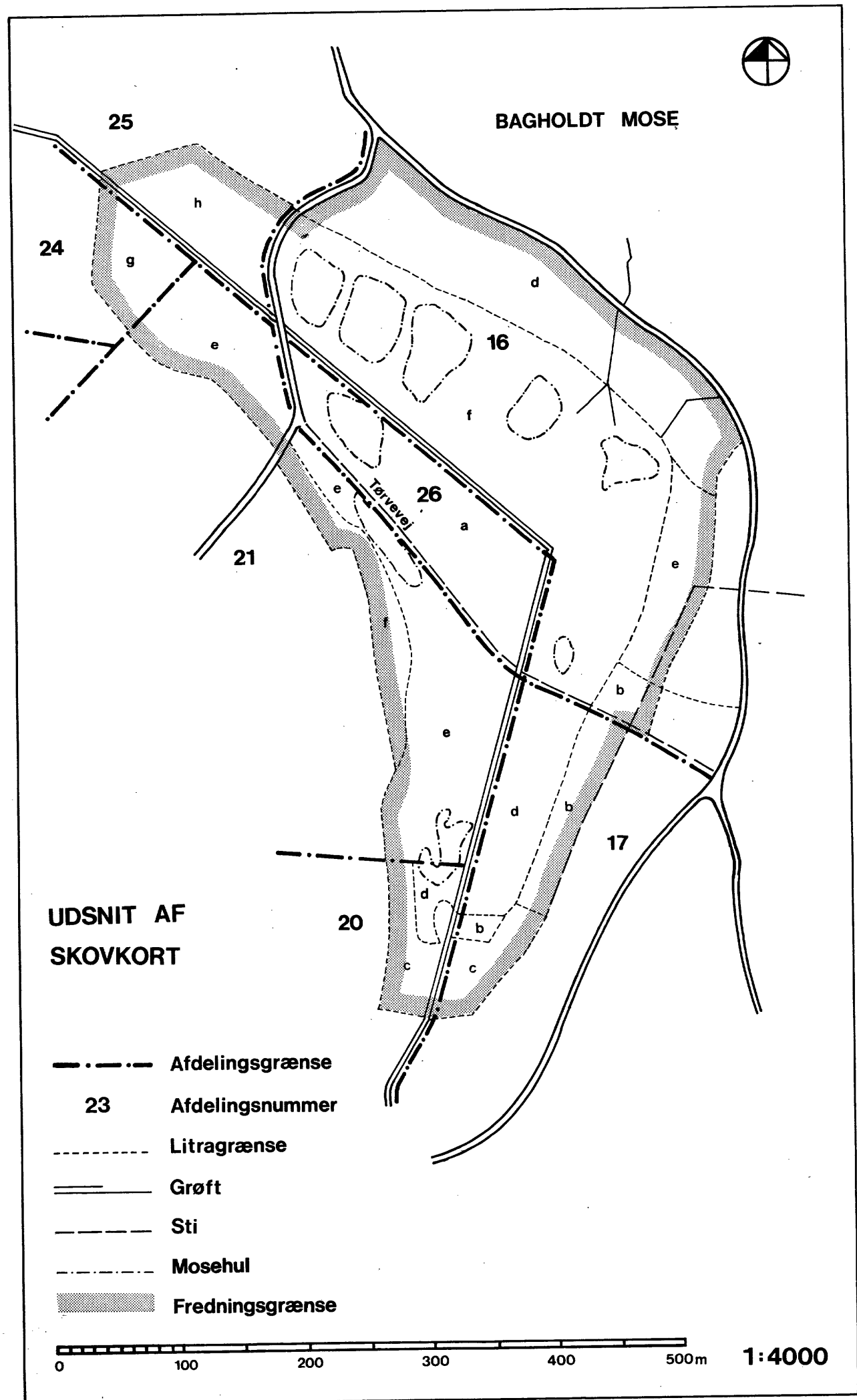
Naturfredningslovens § 26.

stk. 1. Fredningsnævnets afgørelser i fredningssager kan påklages til overfredningsnævnet af enhver som efter § 20 skal underrettes særskilt om afgørelsen. Fredningsnævnets afgørelse af et spørgsmål om erstatning og godtgørelse kan dog kun påklages af den, hvis erstatningskrav er påkendt, af miljøministeren og vedkommende amtsråd i hovedstadsområdet dog hovedstadsrådet samt af en kommunalbestyrelse, der efter § 24, stk. 3, er pålagt at betale en del af fredningserstatningen.

stk. 2. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den påklagende.

stk. 3. Underretningerne om sagens afgørelse skal indeholde oplysning om reglerne i stk. 1 og 2.

KORT>

REG. NR. 07742.000

FREDNINGSKORT

OVERFREDNINGSNÆVNETS
fredningsafgørelse af
1987 i sag nr. 2663/86

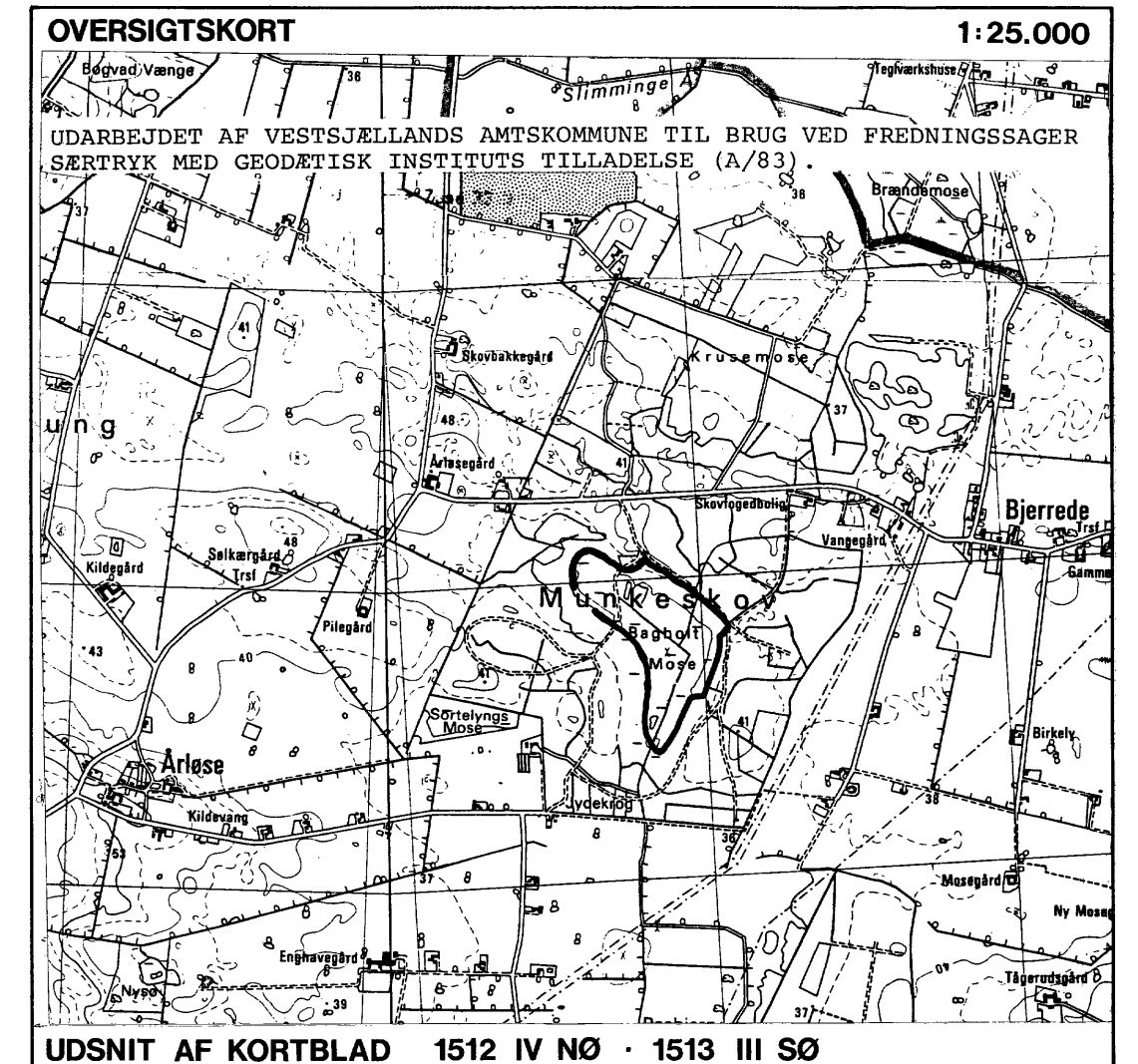
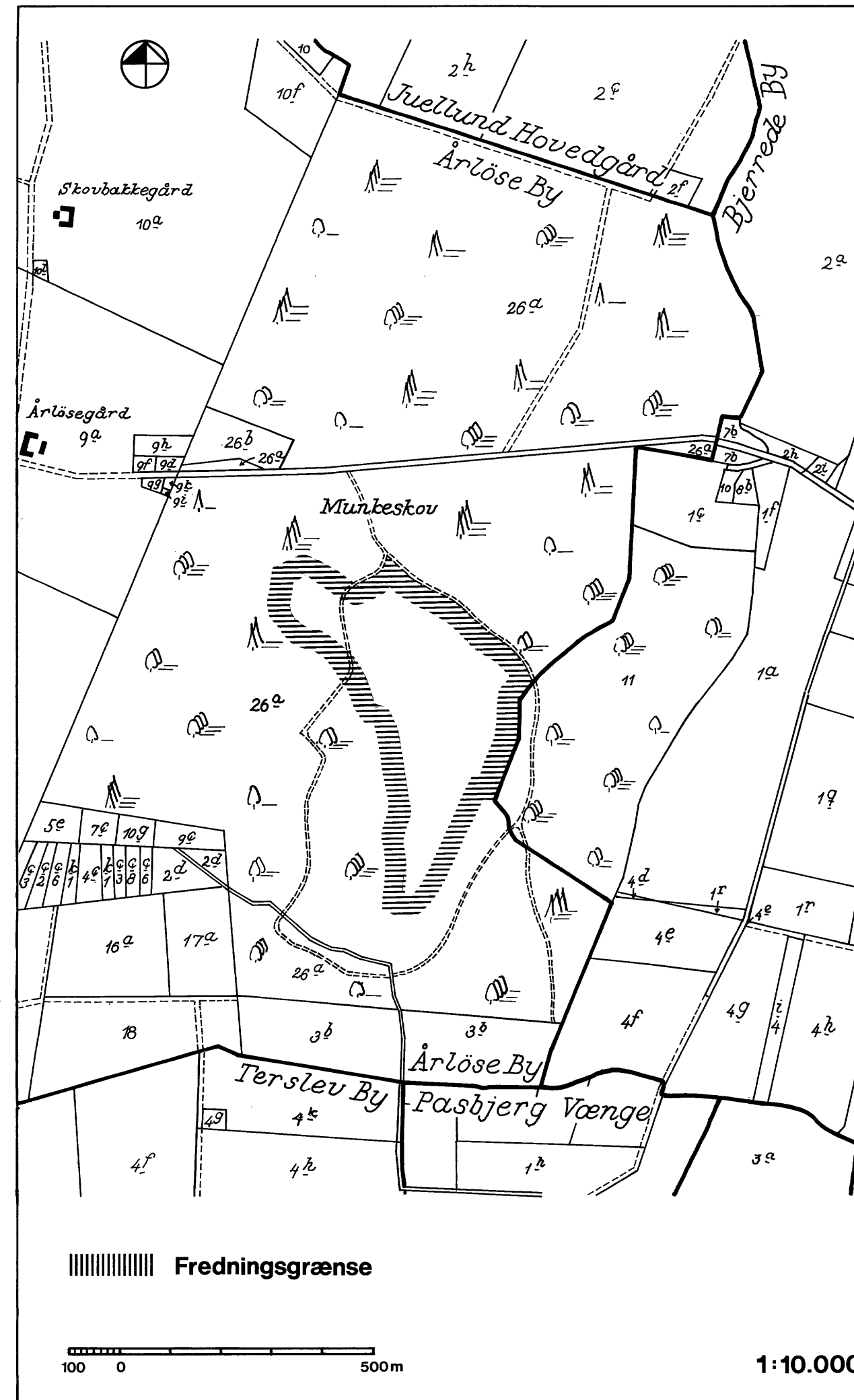
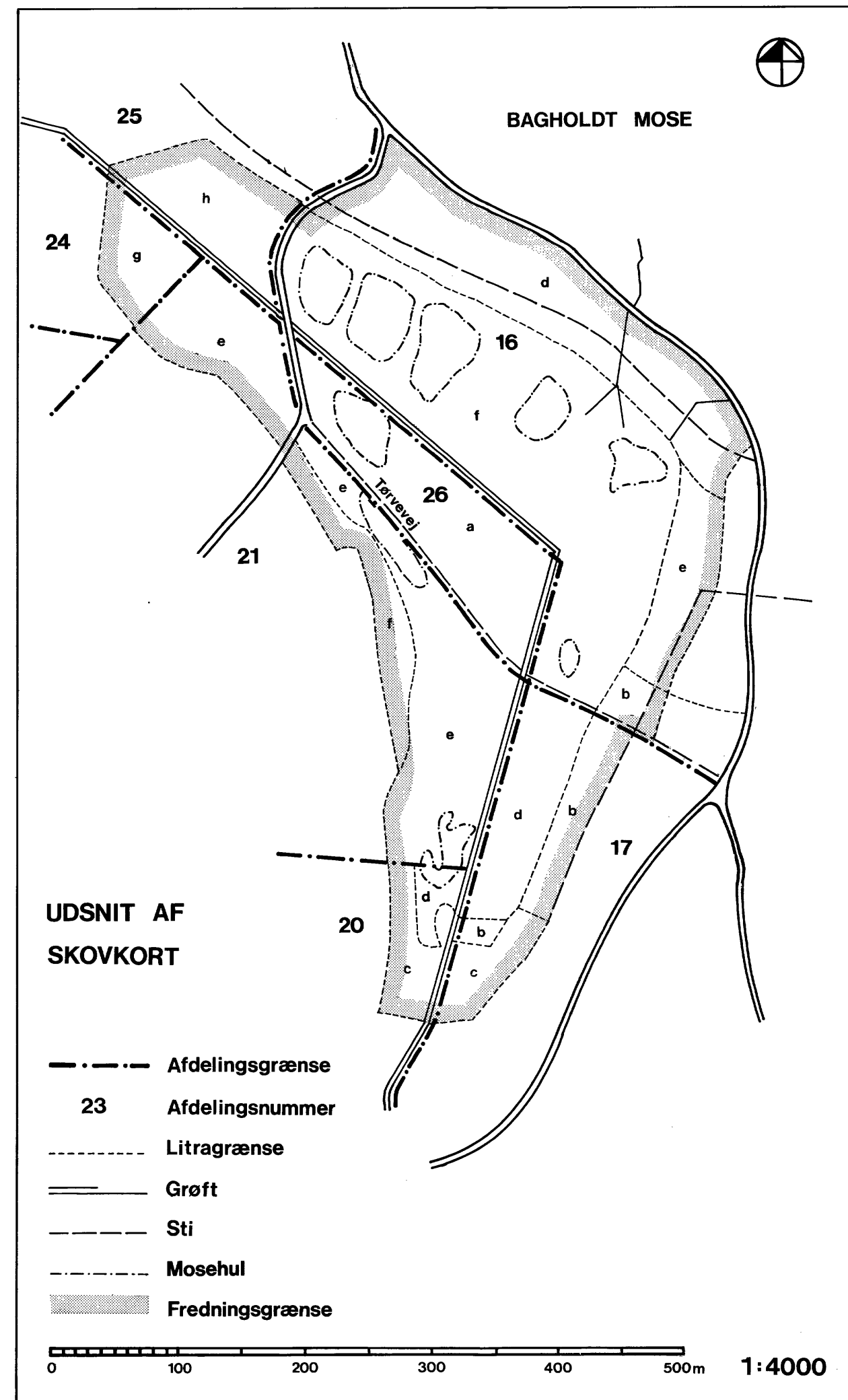
BAGHOLDT MOSE

Del af

Årløse by, Terslev · Haslev kommune

VESTSJÆLLANDS AMT

Grundkort udarbejdet af Vestsjællands amtskommune i 1985

REG.NR. 7742

BAGHOLDT MOSE

Del af
Årløse by, Terslev · Haslev kommune

VESTSJÆLLANDS AMT

Grundkort udarbejdet af Vestsjællands amtskommune i 1985

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 07742.00

Dispensationer i perioden: 25-09-1998

UDSKRIFT AF
FORHANDLINGSPROTOKOLLEN FOR
FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLANDS AMT

År 1998, den 25/9 kl. 13.30 afholdt Fredningsnævnet for Vestsjællands Amt v/formanden dommer Flemming Jørgensen, det amtsrådsvalgte medlem Gunner Nielsen, Holbæk, og det lokale medlem Ib Nordahl Petersen, Haslev, møde i Haslev Kommune på Terslev Kro.

REG. NR. 7742.00

Der foretoges;
F76/94 og F62/97,
jfr. F46/84

Fredningsspørgsmål vedr. Bagholt
Mose fredet ved Overfredningsnæv-
nets afgørelse af 16/3 1987.

Der fremlagdes i F62/97:

Bilag a: Skrivelse af 23/9 1997 fra Danmarks Naturfredningsforening, Haslev lokalkomite.

Bilag b: Nævnets skrivelse af 30/9 1997 til Vestsjællands Amt med rykkerskrivelser af 2/4 1998 og 19/6 1998.

Bilag c: Vestsjællands Amt, Natur & Miljø's skrivelse af 14/7 1998 med underbilag 1-6.

Bilag d: Nævnets indkaldelse af 31/7 1998 til nærværende møde.

Bilag e: Ejeren af Giesegaard & Juellunds skrivelse af 31/7 1998 med underbilagene A-E.

Bilagene i F76/94 og F46/84 var til stede.

For ejendommens ejer, Michael Brockenhuus-Schack, mødte Niels Brockenhuus-Schack tillige med skovrider Lundstedt og afdelingsleder i Dansk Skovforening Hans Hedegård.

For Danmarks Naturfredningsforening mødte Jesper Refn.

For Vestsjællands Amt, Natur & Miljø, mødte Lars Bang og Knud Larsen.

For Haslev Kommune mødte John Birkegård.

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomite og Skov- og Naturstyrelsen var indvarslet, men ikke mødt.

Overfredningsnævnets afgørelse, og de i de fremlagte bilag rejste spørgsmål, blev nærmere drøftet.

Akt. nr. 69

Miljø- og Energiministeriet
J.nr. SN 1996-1211/4-0001
6 OKT. 1998

Der blev enighed om, at søge at opnå et resultat vedr. følgende 3 spørgsmål:

1. Fastlæggelse af stedet og bundkoten for en støbt tærskel til regulering af afvandingen af mosen.
2. Afklaring af, på hvilke arealer pleje kan finde sted.
3. Præcisering af offentlighedens adgang på veje og stier.

Ad spørgsmål 1:

Ejer og Natur & Miljø var enige om at placere den støbte tærskel ved grøftens udløb af det fredede moseareal. De tilstedeværende var enige om, at der i forhold til nu, hverken bør ske en afvanding eller en opstuvning af vand i mosen. Overfredningsnævnets angivelser af bundkoten for tærsklen anses for uheldig.

Spørgsmålet blev videreforhandlet under besigtigelsen, jf. nedenfor.

Ad spørgsmål 2:

Der var enighed om, at Natur & Miljø foretager naturpleje i henhold til en plejeplan, der endeligt udarbejdes på grundlag af udkastet, fremlagt som bilag e-B. Amtet vil pleje fortrinsvis mosearealerne, og ikke i det væsentlige arealer med ellesump. På dyrkede arealer er der ikke plejemulighed, og det blev præciseret, at matr. nr. 17 b henhører til dyrkede arealer.

Stødsmøring med Round Up blev drøftet, jf. herved nævnets afgørelse af 30/12 1987, F181/87.

Ad spørgsmål 3:

Efter naturbeskyttelseslovens regler om færdsel i private skove har offentligheden adgang ad den i fredningens vestlige del nord-sydgående skovvej. Offentligheden kan tillige færdes ad den, fra skovvejen i retning mod syd-øst gående gamle tørvevej, men broen over den tværgående grøft er nu fjernet. Ejeren frasiger sig derfor ethvert ansvar for færdsel over grøften. Evt. bør offentligheden kun have adgang ad tørvevejen fra begge sider, indtil grøften. Vestsjællands Amt vil overveje evt. skiltning.

Herefter foretog de tilstedeværende besigtigelse af Bagholt Mose. Der blev parkeret på den nord-sydgående skovvej og gået mod øst ad tørvevejen til grøften. Det konstateredes herved, at der ikke alene på tørvevejen, men også på de omliggende i fredningsmæssig henseende interessante arealer, siden fredningens gennemførelse, er sket en stærk opvækst af bevoksnin-gen.

De tilstedeværende fortsatte i bil til skovvejen forløbende syd for mosearealet. Her besigtigedes grøftens forløb i opstrøms retning, fra brønden nord for skovvejen til stationer langs grøften afmærket med pæle. Jf. herom, det af Vestsjæl-lands Amts fremlagte udsnit af skovkort i sagen fremlagt som bilag c3.

Ved station 173 blev der opgravet og fundet fast lerbund.

Mellem ejer og Natur & Miljø blev der enighed om, at der ved station 173 etableres en tærskel med en overløbskote i niveau med den fundne, faste lerbund, dog at en landinspektør, efter rekvisition af Vestsjællands Amt, endelig fastlægger grøftens bundkote, der sikres ved en støbt tærskel.

Nævnets formand foreslog, at forannævnte aftale mellem ejer og amt, når den endelige bundkote er fastlagt nævnte sted, sikres ved en tinglyst aftale, som tilføjelse til Overfredningsnævnets kendelse.

Nævnets medlemmer bemærker afsluttende, at nævnet finder, at pleje af de fredede arealer bør finde sted snarest muligt, evt. således, at pleje påbegyndes inden endelig plejeplan, aftalt mellem ejer og amt, foreligger.

Sagen udsat.

Mødet hævet.

Flemming Jørgensen

